

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia Logopaedica III (2011)

Uczniowska debata na temat *Czy Stanisław August Poniatowski był odpowiedzialny za upadek Rzeczypospolitej? – w klasie maturalnej (6 lutego 2002 roku). Liceum Ogólnokształcące w Olkuszu (materiały źródłowe)*

Prowadzący: mgr Jan Popiołek [J.P.]

Skróty imion i nazwisk uczestników debaty:

- [J.P.] – nauczyciel (mgr Jan Popiołek)
- [F.] – Franciszek (przedstawiciel Fundacji im. Stefana Batorego)
- [A.] – Agnieszka
- [P₁] – Paweł Nowak
- [K.] – Karol
- [P₂] – Paweł Jarosz
- [Aneta] – Aneta Brzezińska
- [Ola] – Aleksandra Brzezińska
- [S₁] – sędzia (przewodniczący jury)
- [S₂] – sędzia (zastępca przewodniczącego)

J.P.

... Ja poproszę pana Franciszka, żeby wyjaśnił... ale chyba większość wie, na czym polega debata, nie?...

F.

... naród to chyba wie, na czym polega debata... tamten naród to chyba wie... powinien wiedzieć... no więc wiecie, że debata to jest taka forma propagowana, bardzo popularna w Stanach Zjednoczonych, a przede wszystkim w Australii... ona przybyła do nas do Polski z inspiracji Fundacji Stefana Batorego... otóż... została założona celem wspierania różnych inicjatyw w krajach... dawnych krajach komunistycznych,

między innymi... z inicjatyw w kierunku nowych form... aktywizacji młodzieży... aktywizacji w postaci właśnie debaty... na czym polega debata?... ona polega na tym, że... uczestnicy nie utożsamiają się z tym, co mówią... nie utożsamiają się z tym, co mówią... oni tylko szukają argumentów, nie utożsamiając się... tak jak adwokat w sądzie nie utożsamia się z mordercą, adwokat broni mordercy i nigdy nie uważa, że broni mordercy... bo to jest jego zawód... tak samo jak aktor, aktor może grać no... najciemniejszego typu i też nie ma mu nikt tego za złe, bo to jest tylko jego zawód... więc tak samo jest z debatą... ten, kto mówi, nie utożsamia się... żebyście to dobrze zrozumieli, nie utożsamia się z treścią tego, co mówi... on ma tylko znaleźć argumenty za i przeciw... ma to pewną formę zorganizowaną... jest pewien schemat takiej debaty i ona musi przebiegać ściśle według schematu... zobaczcie, jak taka debata wygląda... jest człowiek prowadzący debaty, bo każda sekwencja musi się zmieścić w czasie... no i są sędziowie... sędziowie doświadczeni w debatach, którzy na zakończenie powiedzą, która z drużyn lepiej opnowała argumentację... a teraz, czy debata jest przydatna w szkole... bardzo przydatna, bo jak słuchamy, jak mówicie, jak potraficie argumentować, to włosy nam stają na głowie... nie potraficie znaleźć argumentów, nie potraficie udowodnić... więc tę formę zorganizowaną można również prowadzić na lekcji... na początku takiej debaty jest teza... w tym przypadku teza jest, nie pamiętam, co tam, ale jest na tablicy napisane:

„Czy Stanisław August Poniatowski był odpowiedzialny za upadek Rzeczypospolitej”... jedna drużyna broni tezy, a druga drużyna będzie bronić jakiej tezy?... podpowiedzcie mi...

Klasa

... nie był odpowiedzialny!...

F.

... nie był odpowiedzialny... teza brzmi... zwróćcie uwagę – „był odpowiedzialny”... czy to jest prawda?... wiadomo, trzeba to udowodnić... jak udowodnię, to się dopiero okaże... cała forma, uważam, jest bardzo ciekawa, możliwa do takich dyskusji na lekcjach... i to byłoby wszystko, co ja mam do powiedzenia jako taki wprowadzający...

J.P.

... to ja chciałbym przedstawić sędziów, publiczność i uczestników dzisiejszej debaty... Agnieszka, Paweł, Karol... Paweł, Aneta, Aleksandra... proszę pierwszego mówcę popierającego tezę o wygłoszenie wstępu...

A.

... szanowni państwo, w imieniu swoim i swojej drużyny chciałabym powitać wszystkich zgromadzonych gości, drużynę przeciwną, a także skład sędziowski... mam na imię Agnieszka i jako pierwsza przedstawię drużynę afirmacji... której zadaniem jest bronienie tezy, że Stanisław August Poniatowski był winien upadku pierwszej Rzeczypospolitej w XVIII wieku...

najpierw chciałabym [...] odpowiedzialny, czyli mający świadomość konieczności odpowiadania za swoje czyny... [...] a teraz przedstawię nasze argumenty... naszym pierwszym argumentem jest... [wymienia argumenty, ale bardzo cicho i niewyraźnie]... obsadzenie najwyższymi stanowiskami w państwie rodziny króla, wykorzystanie poparcia Czartoryskich, abdykacja jako kolejny argument słabości króla [...] Katarzyna korzystała z tego, że Stanisław August Poniatowski miał bardzo słaby charakter, wiedziała przez to, że bardzo łatwo będzie mogła kierować losami państwa polskiego... i sprawować nad nim kontrolę... dowodem na bezsilność Stanisława Augusta Poniatowskiego był dekret... powstanie targowicy, a także podpisanie traktatów rozbiorowych i... podpisanie dokumentu abdykacji... wszystko to działo się pod wpływem Rosji... poza tym, gdyby nie Katarzyna Druga, August Poniatowski nie zostałby królem Polski... było wówczas wielu kandydatów... jako kolejny przykład nieudolności króla możemy podać, że w czasie kiedy cały naród z utęsknieniem oczekiwał, kto zostanie królem Polski, Stanisław August Poniatowski studiował *pacta conventa*... przejmując się najbardziej tym, że [...]

stała z tego, że Stanisław August Poniatowski miał bardzo słaby charakter, wiedziała przez to, że bardzo łatwo będzie mogła kierować losami państwa polskiego... i sprawować nad nim kontrolę... dowodem na bezsilność Stanisława Augusta Poniatowskiego był dekret... powstanie targowicy, a także podpisanie traktatów rozbiorowych i... podpisanie dokumentu abdykacji... wszystko to działo się pod wpływem Rosji... poza tym, gdyby nie Katarzyna Druga, August Poniatowski nie zostałby królem Polski... było wówczas wielu kandydatów... jako kolejny przykład nieudolności króla możemy podać, że w czasie kiedy cały naród z utęsknieniem oczekiwał, kto zostanie królem Polski, Stanisław August Poniatowski studiował *pacta conventa*... przejmując się najbardziej tym, że [...]

Katarzyna Druga, jego ukochana [...] powołał on kilkunastu medyków, którzy stwierdzili, że strój polski będzie szkodliwy dla króla i zaszkodzi jego zdrowiu... argumentem numer dwa jest nieumiejętne wykorzystanie polskich dowódców... na przykład, kiedy w tysiąc siedemset siedemdziesiątym drugim roku podczas wojny z Rosją Stanisław August Poniatowski okazał całkowitą bezsilność... można też wspomnieć, że Konstytucja trzeciego maja zakładała, iż Stanisław August Poniatowski obejmuje władzę nad... nad wojskami polskimi, co było błędem, gdyż [...] ... dziękuję...

S₁

... czy drużyna przeciwna chce coś powiedzieć?...

Aneta

... tak... [strony rozmawiają niewyraźnie]

S₂

... proszę pierwszego mówcę o przedstawienie argumentów...

P₂

... dzień dobry państwu... na wstępie chciałbym powitać zgromadzoną publiczność, grono pedagogiczne oraz naszego gościa i naszych przeciwników... życzymy wam powodzenia... negujemy tezę... moja drużyna to... Aneta Brzezińska, Aleksandra Brzezińska oraz ja Paweł Jarosz... zebrałiśmy się tutaj, aby rozstrzygnąć spór o Stanisława Augusta Poniatowskiego... uważamy, że nie był winien upadku Pierwszej Rzeczypospolitej, a na poparcie naszej tezy mamy następujące argumenty...

po pierwsze, podczas panowania ostatniego króla na terenie polskim zreformowano wiele dziedzin życia politycznego, społecznego oraz przede wszystkim uchwalono pierwszą konstytucję w dziejach Europy... po drugie, państwa ościenne... Austria, Prusy, a szczególnie Rosja ingerowały w wewnętrzne sprawy Polski... po trzecie, Stanisław August Poniatowski starał się uchronić państwowość polską poprzez mecenas [sic!] kulturalny... po czwarte [...], wreszcie, po piąte, magnateria działała na szkodę Rzeczypospolitej... teraz chciałbym stworzyć kilka kontrargumentów dla drużyny przeciwniej... mówiliście, że Stanisław August Poniatowski był pod dużym wpływem Katarzyny Drugiej, czego dowodem byłoby podpisanie targowicy... król sam targowicy nie podpisał, skłoniła go do tego [...] praw... rozbiory... rozbiory także musiał podpisać, gdyż był [...] przez Katarzynę Drugą... przykładem jest sejm grodzieński, gdzie Katarzyna Druga zaszantażowała naszego króla w taki sposób, że

robi z niego bankruta... mówiliście też, że zamiast przygotowywać się do koronacji, studiował *pacta conventa*... przecież musiał znać istniejące prawo... poślubienie Polki, mówiliście też, że jest to kolejny argument na waszą korzyść, ale przecież każdy Polak lubuje się w Polkach... wszystkie Polki są dla Polaków [śmiech]... mówiliście, że był niekompetentny... był wszechstronnie wykształcony... studiował w Holandii, Anglii, w państwach niemieckich i przede

wszystkim we Francji... co było niesamowitym i doskonałym przygotowaniem do reform... przede wszystkim gdy został królem... w tysiąc siedemset sześćdziesiątym czwartym roku powołał konferencję króla z ministrami, pierwszy rząd w Polsce... następnie powołał Szkołę Rycerską w Warszawie, która miała wychowywać pokolenie oficerów patriotów walczących o Polskę... król starał się stworzyć z naszego kraju nowoczesną monarchię konstytucyjną opartą o prawa [...] ... niestety zachowanie szlachty, szczególnie wybuch wojny domowej, konfederacja barska, oraz pierwszy rozbiór Polski przekreślają to... ale Stanisław August Poniatowski nie poddaje się... w tysiąc siedemset siedemdziesiątym trzecim roku powołuje Komisję Edukacji Narodowej... wiedział, że zreformowanie państwa będzie [...] no i wreszcie dojdziemy do Sejmu Wielkiego, gdzie jest szczytowym okresem reform [sic!] ... widać tutaj, że Stanisław August Poniatowski bardzo chciał ratować państwo polskie, ale nie udało mu się... teraz przejdźmy do drugiego argumentu... ingerencje państw ościennych... Rosja, Austria i Prusy były państwami bardzo drapieżnymi... powiększyły swój teren kosztem Polski... przede wszystkim od początku osiemnastego wieku było to nacechowane wielką ingerencją przede wszystkim, wojna północna, układ poczdamski, traktat... i panowanie Stanisława Augusta Poniatowskiego, ingerencje [...] wojna domowa, wojna z Rosją, rozbiory, które przekreśliły ostatecznie dokonania ostatniego króla Polski... dziękuję...

S₁

... dziękuję... [...]

P₁

... powiedzieliście, że Stanisław August Poniatowski powołał między innymi Szkołę Rycerską, a jak wiadomo, absolwentem szkoły był między innymi Jakub Jasiński... jak wytłumaczysz fakt, że Jakub Jasiński przystąpił do konfederacji barskiej i brał udział w oblężeniu Częstochowy, co było działaniem kierowanym przeciwko królowi...

P₂

... Jakub Jasiński chodził tylko do tej szkoły i nie mówił, że będzie popierał króla... żył w wolnym kraju...

P₁

... dobrze... mówiliście, że król dawał... zajmował się promowaniem kultury, a jak wytłumaczysz taki fakt, że na sporządzonej w dziewięćdziesiątym piątym roku liście osób związanych z królem... pierwsze miejsce zajmuje Branicki... jak wiadomo jeden z magnatów, przyczynił się do uchwalenia targowicy, z kwotą olbrzymią, bo czterystu dziewięćdziesięciu tysięcy dukatów... natomiast Bacciarelli, słynny malarz, zajmuje bardzo odległą pozycję, zaledwie z kwotą dwudziestu trzech tysięcy...

P₂

... w moich argumentach pojawiło się, że upowszechniał macenas [sic!] kulturalny, chciał uchronić państwowość polską, czego nie rozwijałem, nie mówiłem...

... chciałbym, abyś wytłumaczył, dlaczego Józef Poniatowski nie doczekał się pomnika w Warszawie, Stanisław August Poniatowski nigdy go nie miał i raczej mieć nie będzie...

P₁

... Stanisław August Poniatowski nie doczekał się pomnika, gdyż... w Warszawie nie było miejsca dla dwóch Poniatowskich...

P₂

... za zdrajcę uważam Rzewuskiego, Branickiego i Szczęsnego Potockiego...

...
...
...

P₁

... Stanisław August Poniąowski był winien upadku państwa polskiego, ponieważ... po pierwsze, nie oparł się, wstępując na tron Polski w tyśię siedemset sześćdziesiątym czwartym, na jedynej sile dążącej do zreformowania państwa... jak wiadomo, siła była w klanie Czartoryskich... rozbrat króla z Familiją spowodował automatyczne załamanie się wszelkich prób reform... swoje projekty Stanisław realizował, będąc w so-

juszu z ambasadorem rosyjskim... w Warszawie... takie wcielenie reform w życie było czynione wbrew społeczeństwu polskiemu... po drugie, na początku swych rządów chciał stworzyć neofamilis [sic!] z Poniąowskimi... faworyzował swoją rodzinę na urzędy... chciał stworzyć tron dziedziczny i wprowadzić rządy absolutyczne [sic!] jednak jego słabość charakteru nie pozwoliła mu wcielić tego w życie... po trzecie, nie miał prawa abdykować... abdykując, sankcjonował rozbiory Polski w świetle prawa międzynarodowego... po czwarte i według mnie jest to najważniejsza wina... Stanisław August Poniąowski przez swoje tchórzostwo i... moralną zatracił szansę na współpracę z Rosją... co spowodowało [...] ... teraz dla odbicia argumentów przeciwników... pierwszym argumentem było to, że Stanisław August Poniąowski wcielił reformy w życie, jednak żadne z tych reform nie powiodły się... Stanisław August Poniąowski był jednym z autorów Konstytucji trzeciego maja, jednak był [...] przed Ignacym Potockim i Hugo [sic!] Kołłątajem, ponieważ chciał wprowadzić ustrój monarchistyczny w Polsce... z silną pozycją króla... konstytucja nie przewidywała czegoś takiego jak silna pozycja króla... kolejnym argumentem było to, że państwa ościenne ingerowały w wewnętrzne sprawy Polski, król Stanisław August Poniąowski wiedział o tym, że między krajami takimi jak Rosja, Austria i Prusy istnieją zarzewia... między Prusami i Austrią [Śląska]... mógł tutaj wiele wywalczyć na tej płaszczyźnie... dziękuję...

S₁

... dziękuję... czy drużyna...

P₂

... chciałbym ci zadać dwa pytania... po pierwsze... czemu Stanisław Poniąowski chciał uzgodnić wszystko z Rosją?... przecież reformy Sejmu Wielkiego były sprzeczne z zamierzeniami Rosji w stosunku do Polski...

P₁

... przed Sejmem Wielkim Stanisław August Poniatowski dążył do uzyskania zgody Katarzyny Drugiej na reformy w państwie polskim...

S₁

... dziękuję... proszę...

Aneta

... [...] ... w najbardziej krytycznej sytuacji to właśnie Czarторыscy opuścili króla... powoływali się na niego, ponieważ popierali urzędy, [...] wspierał ich także finansowo... a ona... a oni... czyli Czarторыscy, opuścili go... pozostawili go samego [sic!] sobie... Poniatowski zachował się jak oświecony król, dlatego nie mógł wcześniej abdykować... musiał przecież czekać do końca i starać się wyciągnąć sytuację swojego kraju jak najlepiej... mówiliście tak-
że, że nie wykorzystał szansy jako [...] sojusz z Rosją, ale to przecież Rosja dążyła do tego, aby zachować w Rzeczypospolitej chaos i interweniować później... tak że wcale nie wykazał się tchórzostwem i do tego, że nie wykorzystał Rosji, nie pomógł jej w utrzymaniu i pogorszeniu [...] sytuacji... nie możemy powiedzieć, że stchórzył czy źle się zachował... natomiast chciałabym przedstawić kolejne argumenty popierające króla... po pierwsze, król chciał umocnić państwowość polską poprzez mecenas [sic!] kulturalny... Stanisław August Poniatowski był człowiekiem gruntownie wykształconym, znającym sześć języków obcych... jest to najlepszym przykładem... [...] stosunki wewnętrzne w kraju jak i w Europie, jednak jego działalność polityczna nie budziła tak wielkiego entuzjazmu jak kulturalna, przez co zyskał uznanie... i stał się mecenasem sztuki i nauki... liczne podróże oraz [...] edukacje tworzyły wizerunek oświeconego króla, oświeconego człowieka... który wiedział, iż armie [sic!] z bronią w ręku nie zdoła wyprowadzić Rzeczypospolitej oraz nie pomoże w Polsce [sic!] podnieść się z klęski... chciał stworzyć duchową ostoję i wspólnymi siłami jako cały naród walczyć, lecz walka ta nie polegała na walce orężem... należało rozbudować umysł ludzki i, i tym samym

odepchnąć, czyli stawić czoło, aby agresorka Katarzyna Druga nie mogła doprowadzić do uży... pogrzebanie kulturalnych dorobków... jako osoba światła otoczył się on najwybitniejszymi umysłami, a literatura najbardziej rozwinęła się w okresie oświecenia... wskazywała szkodliwość mitów i sposobu myślenia, a także miała stworzyć wizerunek nowego bohatera... to właśnie staraniem króla powołano nowy system edukacyjny, widziany poprzez stworzenie nowego charakteru człowieka... mój kolejny argument brzmi... przystosowanie szlachty początku osiemnastego wieku, która wpłynęła niekorzystnie na Rzeczpospolitą... wiek siedemnasty ukazał prawdziwe oblicze szlachty, która dbała jedynie o własne sprawy... pozostawiła ona w najgorszym momencie króla... konflikt z majestatem pogłębił się, a szlachta dążyła do poprawienia swojego bytu, nie patrzyła na bieg wydarzeń politycznych... utwierdziła ona w swoim przekonaniu... do wolności... i nieufności do tronu... najbardziej krytyczna sytuacja nie zdopingowała szlachty do tego, aby zjednoczyć się z królem, aby wraz z nim podjąć próbę odbudowy Rzeczypospolitej... można powiedzieć, że ciemna, zabobonna szlachta nie umiała się bronić... walczyła jedynie o swoje sprawy... uniemożliwiła także ona [...] wpływając na losy kraju, tworząc z niego [króla] narzędzie i figuranta... tak więc nie można powiedzieć, że nie potrafił on panować... ostatni argument... magnateria działała na szkodę Rzeczypospolitej... życie polityczne Rzeczypospolitej odgrywało się wśród magnaterii... to właśnie ona w największym stopniu przyczyniła się do upadku państwa... prowadziła ona [...], a [...] Poniatowskiego odbywało się w cieniu magnackiej opozycji... dziękuję...

S₂

... [...] czy drużyna [...]?

Aneta

... tak...

P₂

... pierwsze pytanie... jakie reformy ustrojowe?...

S₁

... proszę...

Aneta

... jednym z takich argumentów to [sic!] na przykład utrzymanie wojska, mimo że Rosja mu nie pozwalała, także... [...]

... ogromne [...] króla mogą wytłumaczyć tym, że przecież musiał wydawać pieniądze na sprowadzenie na przykład twórców z zagranicy... aby oni mogli przebudować Polskę, wydawał duże pieniądze... na to, aby...

P₁

... jak wytłumaczysz to, że abdykacja króla...

Aneta

... król wprawdzie abdykował, to jednak... był on po prostu człowiekiem i nie możemy go sądzić jako człowieka, tylko jako króla, a królem starał się być jak najdłużej...

S₁

... [...] proszę trzeciego mówcę grupy popierającej o udowodnienie...

K.

... najpierw chciałbym jednak odbić argumenty naszych przeciwników ... pierwszy argument, był to mecenas [*sic!*] kulturalny króla... i chciałbym tutaj przytoczyć kilka nazwisk członków zasiadających w Komisji Edukacji Narodowej... Czulkowski, w czasach sejmu tysięcy siedemset siedemdziesiąt pięć do siedemdziesiąt siedem należał do frakcji, która dążyła do porozumienia z Rosją... poza tym... Ignacy Massalski... był to... biskup wileński i został powieszony podczas powstania kościuszkowskiego... Michał Poniatowski... była to osoba, która była w składzie Komisji Edukacji Narodowej... mimo wszystko nie była to postać pozytywna, ponieważ człowiek ten wysunął nawet projekt podporządkowania Polski Rosji... kolejnym argumentem było zachowanie szlachty... owszem szlachta była być może... olbrzymią przeszkodą dla króla, jednak słabość jego charakteru doprowadziła do tego, że nie potrafił sobie z nią poradzić... tutaj chciałbym przytoczyć przykłady doktora Mackiewiczza... [...] „Trzymał swoich poddanych żelaznymi szponami za łeb, w Polsce w tym czasie panowała obłudna i anarchiczna wolność obywateli, złota wolność, której przyczyną był Stanisław August Poniatowski...”; trzeci argument to działalność magnaterii, ale to przecież Czartoryscy popierali króla i dzięki ich poparciu mógł przeprowadzić reformy – oczywiście nie wykorzystał tego, ponieważ Czartoryscy odwrócili się od niego, gdy doszedł do porozumienia z Katarzyna Drugą i... wprowadzał te [...] które były z nim [*sic!*] uzgodnione... a teraz chciałbym przypomnieć nasze najważniejsze argumenty, które świadczą o tym, że Stanisław August Poniatowski był odpowiedzialny za upadek państwa polskiego... po pierwsze, nie wykorzystał należycie przewagi politycznej, jaką dawało [...] Czartoryscy... w oparciu o [...] gdzie należało właśnie podjąć skuteczne próby reform kraju, a co za tym idzie ocalenie Polski... poza tym król prowadził własną politykę w stosunku do Rosji, nie potrafił pokierować polityką... państwa... nie wykorzystał należycie sytuacji politycznych, takich jak choćby konflikt z Rosją w początku lat dziewięćdziesiątych osiemnastego wieku... odpowiedzialne

stwa doświadczonym strategom... przykładem tego może być choćby [...] trzeciego maja, kiedy to nie użył ponad dwudziestu pięciu tysięcy doskonale wyszkolonych żołnierzy, którzy mogli w bardzo znaczący sposób wpłynąć na stanowisko wojsk rosyjskich i sytuację militarną [...] miał niezwykle słaby charakter, o czym świadczą między innymi wypowiedzi Katarzyny Drugiej: „Stanisław August Poniatowski to inteligent i [...] a poza tym to jednak tylko miękkość, miękkość, miękkość...”; w wyniku tego właśnie manipulowania jego słabym charakterem zgadzał się na wszelkie rzeczy, które proponowała mu Katarzyna... oczywiście słynna sprawa jego romansu podczas pobytu w Petersburgu, kiedy przebywał jako dyplomata, natomiast caryca Katarzyna, wtedy jeszcze nie caryca, była jego kochanką... prawdopodobnie posiadali oni nawet dziecko... doprowadził do tego, że w Polsce magnaci mogli praktycznie rządzić państwem... nie liczono się ze zdaniem króla... właściwie jedynym sprawnie działającym organem władzy była Rada... która została powołana notabene tylko

stanowiska powierzał osobom zupełnie nieprzygotowanym do tego, w swojej rodzinie, po prostu karierowiczom... dwudziestego piątego listopada tysiąc siedemset dziewięćdziesiątego piątego roku abdykował i wyjechał do Petersburga... od samego początku nie popierał idei powstania kościuszkowskiego, jednak kiedy powstanie upadło, uciekł do kraju, który przyłączył większą część Polski... nie potrafił dowodzić armią, mimo tego [sic!] nie oddał dowódz-

i wyłącznie przez Rosję... myślę, że to wszystkie argumenty... przedstawiają one doskonale sytuację tamtego okresu... wzięwszy je pod uwagę... [...] dziękujemy serdecznie jury, publiczności, a przede wszystkim naszym przeciwnikom za to, że mogliśmy przedyskutować tak ważny... i... zajmujący temat w historii Polski... mamy nadzieję, że debata ta przybliżyła tu obecnym postać ostatniego króla Polski... dziękuję bardzo...

[?]

...

Ola

... na początku chcę odeprzeć twoje argumenty, właśnie argumenty, które przedstawiliście... mówiłeś, że... złota wolność... właściwie... nie przeciwstawiał się, tylko popierał... mówiłeś, że... że miał dziecko z Katarzyną Drugą, że był jej kochankiem, ale owo dziecko [mogło] wyznaczyć zjednoczenie i powstanie jednego silnego kraju... à propos romansu... po prostu był mężczyzną [śmiech wszystkich uczestników] [...] powo-

łał Poniatowskiego, a Poniatowski liczył się z nim, co widać... co pisze w swoich pamiętnikach... ponadto ludzi nie ocenia się poza tym jak, [...] tylko [...] ... a teraz właściwie chcę pogratulować wam argumentów, jednak nie zgadzamy się z nimi... myślę, że ja, moja drużyna, jury i publiczność... [hałas] trzeba przedstawić nasz końcowy argument, że jednak Stanisław August Poniatowski nie był winien upadku Rzeczypospolitej... należał do inteligencji, dlatego porównuje się czasy stanisławowskie z czasami henrykowskimi... ponadto, używając jego własnych słów, próbował... odbudowy i reformy, organizowanie aparatu państwowego, zapoczątkowanie i zmodernizowanie armii, pomnażanie dochodów państwowych z inicjatywy ożywienia gospodarczego, ostrożne kroki w dziedzinie reform społecznych, mecenat w dziedzinie szeroko pojętej kultury... zatem jeżeli Polska stała się jako naród po stu dwudziestu trzynastu [sic!] latach niewoli, to tylko dzięki oświeceniowej myśli... tę myśl przywiódł do nas nasz ostatni monarcha wybrany z woli narodu z łaski Bożej [...]

którego plony następne pokolenia mogły zbierać, [...] obok reform, które mogły negatywnie wpłynąć na Rosję, [...] można też zobaczyć, usłyszeć, jak Rosja nie lubiła Stanisława Augusta Poniatowskiego... liczne przykłady utwierdziły, że ten władca stał zawsze w poprzek naszym interesom i żadne zorganizowane przeciw niemu przedsięwzięcia nie odbyły się bez króla lub pod jego głównym przewodnictwem... Stanisław August Poniatowski [niezrozumiałe] szlachta

go nienawidziła, nienawidziła go, że wprowadzał reformy, koniecznie chciał doprowadzić do uchwalenia Konstytucji trzeciego maja, chociaż wiedział, liczył się, że może stracić władzę w państwie... [...] umiał dobierać ludzi różnych na różne stanowiska...

S₁

... więc tak... jury wydało werdykt i... [śmiech] i tak... zdecydowaliśmy jednogłośnie, że wygrała drużyna negująca tezę... nie znaczy to oczywiście, że Poniatowski był winny... i teraz kolega poda najlepszego mówcę w drużynach...

S₂

... najlepszy mówca w drużynie afirmującej tezę to był Karol [brawa]... a najlepszy mówca w drużynie negującej tezę to Paweł [brawa]...

S₁

... co nas przekonało do takiego właśnie zdania... otóż drużyna negująca miała bardziej zaznaczoną linię argumentacji i lepiej odbijała argumenty przeciwnika, poza tym lepiej poradziła sobie z czasem – wykorzystywała do maksimum, a u was brakło i pierwszemu, i drugiemu mówcy dwie minuty... poza tym drużyna negująca miała lepszą prezentację i lepszy język, a to się także ocenia, natomiast co do drużyny afirmujących tezę, zadawali oni lepsze pytania... dziękujemy...

Klasa

... dziękujemy...